

Oslo 8. mai 2017

Til: Stortingets finanskomité, Stortingets næringskomité
Kopi: Finansdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet.

AKSJESPAREKONTO – KONKRETE FORSLAG TIL FORBEDRINGER

Storingsflertallet vedtok 2016 å etablere en aksjesparekonto etter at regjeringen som svar på Stortingets anmodning om «å utrede modeller, deriblant KLAS (Konti for Langsiktig Aksjesparing), slik at det blir enklere for folk flest å investere i aksjer og eierskap i norske bedrifter», samt pkt 17 i dets skatteforlik våren 2016, foreslo en slik i forbindelse med statsbudsjettet for 2017. Forslaget er langt på vei, men med et viktig unntak, identisk med det forslag Aksjonærforeningen m.fl. fremmet allerede i 2009 og vi er naturligvis tilfreds med endelig å ha fått gjennomslag for ideen.

Regjeringens forslag til forskriftsbestemmelser om aksjesparekonto (ASK) er til høring i disse dager. Høringsnotatet berører imidlertid ikke de to største svakhetene ved den foreslåtte ordningen trolig fordi lovgiver må inn i bildet for at

- (1) også utbytter skal gi skatteutsettelse og for at
- (2) et bredere utvalg verdipapirer skal kunne omfattes av ASK.

Vi henvender oss derfor direkte til Stortinget når det gjelder disse to forholdene og vil innlevere eget høringssvar til Finansdepartementet hva gjelder de foreslått forskriftsbestemmelsene.

1. Hvordan inkludere utbytter uten å komme på kant med EØS-forpliktelser?

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2017 foreslo Arbeiderpartiet at ikke bare aksjegevinster, men også -utbytter skal omfattes av den skatteutsettelse som ASK legger opp til. Det er dessuten vårt klare inntrykk etter en rekke uformelle samtaler blant annet med representanter for regjeringspartiene på Stortinget og politisk ledelse i flere departementer, at også disse aller helst ser en komplett og fullverdig aksjespareordning, fremfor den hybrid det så langt legges opp til. Dersom det lar seg kombinere med øvrig lovverk og internasjonale forpliktelser.

Regjeringens begrunnelse for unntaket er for legfolk vanskelig å forstå og enda vanskeligere å formidle (i seg selv en svakhet ved en regel), men går i korthet ut på at kombinasjonen, direkte aksjeinvesteringer, EØS-forpliktelser, kildeskatt og skatteutsettelse skaper en komplisert miks som det er vanskelig å håndtere. Mye tyder på at det er sant, men ettersom

den politiske viljen er til stede burde embetsverkets ubestridte evner klare å finne en praktisk løsning som gjør inkludering av utbytter mulig. Vi har derfor i møte med embetsverk og politiske ledelse etterlyst initiativ på dette området.

Hvorvidt departementet nå virkelig er på aktiv søken etter løsninger som gjør det mulig å inkludere utbytter, vites ikke. Aksjonærforeningen ønsker imidlertid å gjøre både Stortinget, Finansdepartementet, samt Nærings og fiskeridepartementet oppmerksom på følgende mulige løsning som muliggjør inkludering av utbytter uten å komme på kant med EØS-forpliktelser:

- Ⓐ Opphev EØS-aksjespareres plikt til å betale kildeskatt på alle utbytter som stammer fra aksjer (og eventuelt aksjefondsandeler) registrert på aksjesparekontoen.
- Ⓐ Når det gjelder kildeskatt på utbytter andre veien så løses det trolig enklest ved at norsk aksjonær får kredit for kildeskatt betalt på utbytte fra andre land i eventuelle øvrig inntekter.

Slik kan man på en enkel, billig og sikker måte forhindre at et fåtall ikke-norske og i denne sammenheng ganske lunkne sparerer interesser spolerer 3-400.000 norske sparerer mulighet til en komplett og fullverdig aksjespareordning. Det finnes ingen måter å misbruke en slik ordning på og ettersom både subjektene (EØS-aksjesparerne) og objektene (aksjer/andeler i børsnoterte aksjer/aksjefond) er lette å definere og identifisere så kan forslaget praktisk gjennomføres uten nevneverdige verken tekniske eller juridiske utfordringer.

Argumentet mot fjerning av kildeskatten

Scheel-utvalget foreslo i sin tid å oppheve kildeskatten helt for alle unntatt aksjonærer hjemmehørende i lavskattelend. Regjeringen sa nei fordi det dermed kunne oppstå en risiko for at Norge kunne bli et gjennomstrømningsland i forbindelse med overskuddsflytting. Styrken på dette argumentet kan diskuteres, men vårt forslag omfatter utelukkende utbytter fra børsnoterte selskaper og aksjefond på den ene siden og til personlige aksje- og aksjefondspareere på den andre. Begge grupper hjemmehørende innenfor EØS. Ettersom dette neppe er de typiske aktørene når det gjelder uønsket overskuddsflytting så vil vårt forslag neppe innebære noen øket risiko for at Norge skal bli et gjennomstrømningsland.

Svært få EØS-borgere betaler kildeskatt til Norge

ASK kan kun åpnes av personlige skattytere. Det er således kun personlige skatteyttere hjemmehørende innenfor EØS som omfattes av den av oss foreslåtte opphevelsen. Hvor mange personlige aksjefondssparere det dreier seg om er irrelevant ettersom disse ikke under noen omstendigheter betaler kildeskatt. Blant kontoens målgruppe er det mao kun personlige EØS-aksjesparere som faktiske betaler kildeskatt og dette er en meget liten gruppe. Iht statistikk fra VPS er det i alt ca 14.700 personlige aksjonærer i norske selskaper som er bosatt utenfor landets grenser. Tilsammen eier de omlag 0,15% av børsformuen. En ikke ubetydelig del av disse må antas å være bosatt utenfor EØS-området (Bl.a USA, Canada, Far East og etterhvert UK). Det er således snakk om at 350.000 norske aksjespareres interesser skal veies opp mot 8 -10.000 EØS-aksjesparere. Ettersom EØS-borgere likevel ikke betaler gevinstskatt i Norge er det nok begrenset hvor mange av dem som vil velge å åpne en ASK for å bli fritatt for utbytteskatt også.

Provenyeffekten

Et raskt overslag. Børsnoterte aksjer utbetaler årlig i størrelsesorden 100 mrd kroner i utbytte. Omlag 0,15% - 150 mill kroner - tilfaller personlige aksjonærer. Dersom samtlige personlige EØS-aksjonærer velger å opprette ASK, innebærer det et provenytap for Norge på mellom 20 - 25 mill kroner om man legger til grunn en kildeskatt på 15%. Er man

optimistisk og anslår en oppslutning på en tredjedel er det altså snakk om et provenytap for staten på under ti millioner kroner.

Likebehandling

Ordningen slik den fremstår i dag innebærer at de som via aksjefond sparer indirekte i næringslivet får skatteutsettelse for hele sin avkastning, mens de som tar økonomisk medansvar og kjøper aksjer direkte i bedriftene, må ta til takke med utsatt skatt bare på en del av avkastningen. Formålet med ASK er vel neppe først og fremst å skaffe flere kunder til finansnæringen, men heller å få flere til langsiktig å interessere seg for og investere mer i norske bedrifter. Da rimer det dårlig å skape regler i disfavør av den spareadferden en ønsker å stimulere.

2. Hvorfor bare aksjefond og børsnoterte aksjer?

Her gir ikke regjeringen noen begrunnelse, men det var det Stortinget besluttet uten at det var noen stor diskusjon den gang. Det kan imidlertid hevdes at når det nå opprettes en ordning der formålet er at flere skal delta på eiersiden i norske bedrifter, så bør man i første rekke oppfordre «utrente aksjesparere» til å investere der investorbeskyttelsen er som best. Mao børsnoterte aksjer og aksjefond.

Vi har likevel i møte med politisk ledelse i Næringsdepartementet oppfordret dem til å være pådrivere for å få utvidet ASK til også å omfatte unoterte aksjer (NHO forslår f.eks VPS-registrerte aksjer) i neste omgang, dvs når ASK er etablert og sparerne, tilbyderne og myndighetene er blitt fortrolig med den. For det er tross alt der ute i de små og mellomstore bedriftene at grunnlaget for fremtidig verdiskaping legges og der behovet for risikovillig kapital og engasjerte og innsiktsfulle – så vel små som store – eiere er størst.

Vår oppfordring til Næringskomiteen er derfor at Stortinget anmoder regjeringen om løpende å vurdere når og hvordan en utvidelse av ordningen kan finne sted.

For AKSJONÆRFORENINGEN
Med vennlig hilsen

Bernt Bangstad
styreleder